

De (concept) Jeugdhulp Innovatie Agenda

van de Jeugdhulporganisaties in de
Regio Kop van Noord-Holland

BUREAU JEUGDZORG
NOORD-HOLLAND

DE OPVOEDPOLI

's Heeren Loo

Queeste

**Vrij gevestigde Psychiaters,
Psychotherapeuten,
Psychologen en
Orthopedagogen**

Januari 2014

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Aanleiding tot het opstellen van de Innovatie Agenda	4
3	De inzet door Jeugdhulporganisaties in relatie tot de Gebiedsteams	4
4	De relatie Innovatie Agenda, BOJOZ en Sociaal domein	5
5	De Innovatie Agenda als groei- en werkdocument en de Regio als opdrachtgever	5
6	De Innovatie Agenda.....	6
	Leeswijzer.....	6
6.1	Formele hulp naast informele hulp	7
6.2	Cliënttevredenheid	7
6.3	Participatie van Jeugdhulporganisaties in Gebiedsteams	8
6.4	Kennisdeling en Consultatie.....	9
6.5	Ondersteuning en advies	10
6.6	Eigen Kracht; vertrekpunt voor Specialistische Jeugdhulp.....	11
6.7	Verschuiving van dwang naar drang	12
6.8	Integrale aanpak door Jeugdhulporganisaties bij meervoudige en/of complexe problematiek	13
6.9	Integrale toegang tot Crisis Jeugdhulp.....	14
6.10	Jeugdhulp op maat; Integrale behandeling (als het moet)	15
6.11	Jeugdhulp, Onderwijs en Arbeidstoeleiding	16
6.12	Van Intramurale Jeugdhulp naar Semi Intramurale en Ambulante Jeugdhulp.....	17
6.13	Prestatie-Indicatoren	18
6.14	Integraal Kenniscentrum	18
6.15	Digitalisering	19

1 Inleiding

In het verlengde van de Transitie Jeugdhulp¹ ligt er een geweldige kans om ook te transformeren en te innoveren. Mogelijk een schot voor open doel, maar niet vanzelfsprekend ook een doelpunt!

Jeugdhulporganisaties en Jeugdbeschermings-/reclasseringsorganisaties in de regio Kop van Noord-Holland benoemen in dit document een aantal potentiële scoringskansen, die zij graag samen met gemeenten en andere betrokkenen in de regio willen verzilveren. Voor de in dit document weergegeven innovaties geldt een aantal uitgangspunten. Deze punten geven weer wat de insteek van Jeugdhulporganisaties is om te komen tot hun weergave van de mogelijkheden.

- Altijd: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur.
- Als de regie is belegd bij een medewerker van het Gebiedsteam, blijft de regie gedurende het gehele traject bij het Gebiedsteam. Ook als, naast de begeleiding vanuit het Gebiedsteam, tijdelijk Jeugdhulp door anderen wordt ingezet².
- De eigen kracht van het gezin(ssysteem) wordt optimaal benut, ook als er Jeugdhulporganisaties bij de hulp betrokken zijn.
- De Jeugdhulporganisaties zetten hun kennis en kunde in ter ondersteuning van Gebiedsteams, (Huis/Jeugd) Artsen en Basisvoorzieningen. Zo dragen zij er aan bij dat hulp vanuit de directe leefomgeving van het kind kan worden geboden. Alleen wanneer het echt nodig is, wordt, naast de inzet vanuit het gebiedsteam, specialistische Jeugdhulp ingezet.
- Ook de hulp door Jeugdhulporganisaties sluit maximaal aan bij het kind, de jongere, het gezin, de wijk, de gemeente en de regio; Jeugdhulp op maat!
- Als de ondersteuning vanuit de basisvoorzieningen en/of een Gebiedsteam niet toereikend is, is, als de situatie daar om vraagt, de hulp door Jeugdhulporganisaties, direct beschikbaar.
- De inzet van een Jeugdhulporganisatie leidt niet altijd tot het 'oplossen' van problemen. Soms is 'stabilisatie' het meest haalbare (al dan niet in combinatie met langer durende zorg door vrijwilligers, een Gebiedsteam of andere professionals).
- De Jeugdhulp maakt onderdeel uit van het brede sociale domein. Daar waar gewenst/noodzakelijk worden vragen integraal en dus sociaal domein-breed opgepakt.

¹ Onder Jeugdhulp wordt verstaan het bieden van ondersteuning, zorg en hulp (niet zijnde preventie), aan jeugdigen tot en met 23 jaar en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of het omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen, een verstandelijke beperking of handicap van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders. Zie Jeugdwet

² Wanneer er met betrekking tot een kind sprake is van een beschermingsmaatregel zal de regie liggen bij de gecertificeerde instelling

2 Aanleiding tot het opstellen van de Innovatie Agenda

In het proces dat moet leiden tot het Regionaal Transitie Arrangement Kop van Noord-Holland, is in november 2013, op verzoek van de betrokken wethouders, de 'Transitiewerkgroep Kop van Noord-Holland', tot stand gekomen. Deze werkgroep bestaat onder andere uit een aantal bestuurders van Jeugdhulporganisaties en een bestuurder van een Jeugd-beschermings/reclasseringsorganisatie. Door overleg met de collega instellingen zijn op deze manier vrij-gevestigden, de Jeugdhulporganisaties die uitvoering geven aan Kinder- en Jeugdpsychiatrie/J-GGZ, de zorg voor (Licht) Verstandelijk Beperkten, de Gehandicapten Zorg en de Jeugd & Opvoedhulp en de Jeugd-beschermings/reclasseringsorganisaties betrokken bij het opstellen van deze Innovatie Agenda³.

Op 18 december 2013 hebben de wethouders en de Transitiewerkgroep Kop van Noord-Holland afgesproken dat een Innovatie Agenda onderdeel moest gaan uitmaken van het Regionaal Transitie Arrangement.

Als basis voor de Innovatie Agenda is gebruik gemaakt van een document dat eerder al was opgesteld door de samenwerkende Jeugdhulporganisaties Triversum, GGZ NHN, Stichting De Praktijk, Lijn5 en Parlan. Bij het verder invullen, aanvullen en aanscherpen van de inhoud van deze Innovatie Agenda zijn alle organisaties, die vermeldt staan op het voorblad, betrokken geweest.

In de afgelopen jaren heeft de samenwerking tussen Jeugdhulporganisaties zich sterk ontwikkeld. In eerste instantie richtte de samenwerking zich vooral op het integraal benaderen van complexe en meervoudige problematiek. Daarna zijn meerdere innovatieve projecten tot stand gekomen waarbij, in wisselende samenstelling, ook steeds meer organisaties zijn betrokken.

Uit deze Innovatie Agenda blijkt dat het intensiveren van samenwerking grote kansen biedt op vele gebieden.

3 De inzet door Jeugdhulporganisaties in relatie tot de Gebiedsteams

Deze Innovatie Agenda behelst nog geen concreet voorstel met betrekking tot de wijze waarop kinderen en gezinnen via het Gebiedsteam en de Huis-/Jeugdarts gebruik kunnen gaan maken van hulp door Jeugdhulporganisaties. Er zijn verschillende scenario's mogelijk. Voor zowel gemeenten als Jeugdhulporganisaties geldt dat er nog geen sprake is van een eenduidige voorkeur voor een scenario. In deze Innovatie Agenda is wel een voorstel opgenomen met betrekking tot de wijze waarop hierin zou kunnen worden voorzien op het moment dat er sprake is van meervoudige en/of complexe problematiek en er (mogelijk) meerdere organisaties betrokken zullen zijn bij de behandeling.

Ten tijde van het schrijven van dit document bestaan er verschillende ideeën over de wijze waarop een kind, gezin via het Gebiedsteam en naast het gebiedsteam gebruik kan maken van hulp door een Jeugdhulporganisatie. In de pilot 'Jeugdhulp en sociale wijkteams' in de Kop van Noord-Holland wordt geëxperimenteerd met een model,

³ Daar waar in het vervolg van dit document gesproken wordt over Jeugdhulporganisaties worden ook de vrij-gevestigden en de Jeugd-beschermings/reclasseringsorganisaties bedoeld.

waarbij generalisten de toegang tot de Jeugdhulp organiseren. Het uitvoeringsdocument Sociaal Domein van de Kop van Noord-Holland beschrijft dat de bevoegdheden zo laag mogelijk belegd dienen te worden in brede wijkteams. Daarnaast bestaan er binnen de onderwijssector ook ideeën over de wijze waarop de toegang tot gespecialiseerde Jeugdhulp zou kunnen worden vormgegeven.

In het proces dat moet leiden tot duidelijkheid spelen een aantal kernvragen:

- Op welk niveau wordt de toegang belegd?
- Hoe voorkomen we 'te veel schakels' voor cliënten?
- Hoe wordt er omgegaan met keuzevrijheid van de cliënt en verschillende soorten aanbieders (b.v. vrij gevestigden en nieuwe Jeugdhulp aanbieders)?
- Hoe blijven beslissingen transparant voor cliënten/opdrachtgevers?
- Hoe blijven de kosten beheersbaar?

De gemeenten hebben de regie over hoe de toegang georganiseerd gaat worden. Besluitvorming hierover is nodig om het vervolgproces goed vorm te kunnen geven. De Jeugdhulporganisaties die betrokken zijn bij het opstellen van dit document achten het gesprek met de gemeenten over een effectieve toegang tot specialistische Jeugdhulp en andere organisaties die werkzaam zijn binnen het sociaal domein van groot belang.

4 De relatie Innovatie Agenda, BOJOZ en Sociaal domein

Bij de nadere uitwerking van de Innovatie Agenda is het van groot belang dat afstemming plaats vindt met het BOJOZ (waaronder ook het programma overleg) en de programmamanager van het Sociaal Domein. Zo wordt voorkomen dat zaken door elkaar gaan lopen of dingen dubbel worden gedaan.

5 De Innovatie Agenda als groei- en werkdocument en de Regio als opdrachtgever

Deze Innovatie Agenda moet worden gezien als een groei- en werkdocument aan de hand waarvan al ingezette innovaties een vervolg kunnen krijgen en nieuwe initiatieven kunnen worden gestart. Ook is de agenda niet 'af'. Gaande het Transitie proces is het zeer wel mogelijk dat ook nieuwe onderwerpen worden toegevoegd.

De Jeugdhulporganisaties zijn zich er van bewust dat in deze agenda de lat hoog wordt gelegd. De kans op succes wordt mede bepaald door het tempo waarmee innovaties worden doorgevoerd. Prioritering en fasering spelen hierbij een belangrijke rol.

Met deze Innovatie Agenda doen de Jeugdhulporganisaties een voorstel aan de Regio gemeenten in de Kop van Noord-Holland. De Jeugdhulporganisaties kijken uit naar de opdracht van de portefeuille houdende wethouders, om, samen met de gemeenten, aan het werk te gaan met deze agenda!

6 De Innovatie Agenda

Leeswijzer

In dit document worden achtereenvolgens de volgende Innovatie Agenda onderwerpen toegelicht:

1. Formele hulp naast informele hulp
2. Cliënttevredenheid
3. Participatie in Gebiedsteams
4. Kennisdeling en Consultatie
5. Ondersteuning en advies
6. Eigen Kracht; ook het vertrekpunt voor Specialistische Jeugdhulp
7. Verschuiving van dwang naar drang
8. Integrale aanpak door Jeugdhulp organisaties bij meervoudige en/of complexe problematiek
9. Integrale Crisis Jeugdhulp
10. Jeugdhulp op maat; Integrale behandeling (als het moet)
11. Jeugdhulp, Onderwijs en Arbeidstoeleiding
12. Van Intramurale Jeugdhulp naar Semi Intramurale en Ambulante Jeugdhulp
13. Prestatie-Indicatoren
14. Integraal Kenniscentrum
15. Digitalisering

Per onderwerp worden steeds de volgende kopjes gehanteerd:

- *Illustratie*
Een praktisch schets ten behoeve waarvan de innovatie kan worden aangewend.
- *De Huidige situatie*
Vragen en knelpunten die zich in de huidige situatie voordoen.
- *De innovatie*
Het doel dat voor ogen staat.
- *Indicatoren*
Waaruit zal blijken dat de innovatie heeft geleid tot verbetering⁴?

Voor alle onderwerpen van de Innovatie Agenda geldt dat er al, aan het onderwerp gerelateerde, innovatie initiatieven lopen dan wel in ontwikkeling zijn. Een overzicht van deze initiatieven per onderwerp is beschikbaar. Deze initiatieven zullen/kunnen bij de uitwerking van de Innovatie Agenda worden betrokken.

⁴ Concrete taakstellingen zullen na vaststelling van de Innovatie Agenda en op basis van gemeentelijke/regionale afspraken worden geformuleerd.

6.1 Formele hulp naast informele hulp

Illustratie

Vanuit de Gebiedsteams worden, in lijn met het 'eigen kracht' principe, mensen uit het sociale netwerk dan wel de omgeving van een kind en gezin gezocht om, eventueel naast begeleiding vanuit het Gebiedsteam, ondersteuning te bieden aan het kind en gezin.

Daar waar, zonder betrokkenheid van een Gebiedsteam, geïndiceerde Jeugdhulp wordt ingezet ten behoeve van een kind en gezin, is het op dit moment nog minder vanzelfsprekend dat mensen uit het sociale netwerk of de omgeving ter ondersteuning van het kind en gezin worden ingezet.

De Huidige situatie

Medewerkers van Jeugdhulporganisaties, staan op grotere afstand van de lokale situatie. De (tijds) investering die moet worden gedaan om bekend te raken met de ondersteuningsmogelijkheden in de omgeving, staat vaak op gespannen voet met de bovenliggende en als urgent ervaren hulpvraag van een kind en gezin. Dit maakt dat pas later in het hulpverleningsproces, gekeken wordt naar de ondersteuningsmogelijkheden vanuit de omgeving.

De innovatie

De inzet van een Jeugdhulp organisatie is altijd, (tijdelijk) aanvullend op de inzet vanuit een Gebiedsteam. Doordat vanuit het gebiedsteam altijd gekeken wordt naar mogelijkheden van het sociale netwerk en de mogelijkheden vanuit de omgeving van het kind en gezin, kunnen gedurende de fase waarin een Jeugdhulp organisatie actief is, ook anderen dan de medewerker van het Gebiedsteam en de medewerker van de Jeugdhulp organisatie ter ondersteuning van het kind en gezin worden ingezet.

Indicatoren

- Het aantal interventies dat door Jeugdhulporganisaties wordt ingezet; Door mobilisatie van het sociale netwerk en de inzet van informele hulp uit de omgeving van het kind en gezin, zal het aantal kinderen en gezinnen dat, naast de inzet van het Gebiedsteam, gebruik maakt van de inzet door Jeugdhulporganisaties, afnemen.
- De doorlooptijd van de inzet van Jeugdhulporganisaties; Doordat informele hulp vanuit het sociale netwerk en de omgeving van het kind en gezin al beschikbaar is of door het Gebiedsteam gemobiliseerd wordt op het moment dat een Jeugdhulp organisatie wordt ingezet, zal bijdragen aan het effectiever en efficiënter inzetten van die Jeugdhulp. Dit zal bijdragen aan het verkorten van de periode dat de inzet van een Jeugdhulp organisatie nodig is.

6.2 Cliënttevredenheid

Illustratie

In de periode dat kinderen en gezinnen hulp vragen/nodig hebben, kunnen veel personen betrokken zijn; een leerkracht, een medewerker van een Gebiedsteam, een medewerker van een Jeugdhulp organisatie, (of van verschillende Jeugdhulporganisaties) enz. De cliënttevredenheid wordt per organisatie, vaak op het moment dat de inzet wordt afgesloten, in kaart gebracht terwijl de cliënttevredenheid in belangrijke mate kan worden bepaald door de onderlinge samenhang van de geboden hulp.

De Huidige situatie

Clienttevredenheid wordt gefragmenteerd in kaart gebracht. Cliënttevredenheid over een traject van hulp is niet beschikbaar. Hoe krijgen we zicht op de tevredenheid van cliënten?

De cliënttevredenheid wordt vaak aan het einde van een periode van inzet van Jeugdhulp gemeten. Wat kunnen we doen om gedurende een periode dat Jeugdhulp wordt ingezet zicht te krijgen op de tevredenheid van cliënten opdat ook gedurende het proces kan worden gewerkt aan het vergroten van de cliënttevredenheid?

De innovatie

Door het ontwikkelen en implementeren van een instrument dat de cliënttevredenheid monitort gedurende de gehele periode waarin een Gebiedsteam betrokken is bij een kind en gezin, ontstaat integraal zicht op de cliënttevredenheid. Wanneer het instrument de mogelijkheid biedt om meerdere personen/Jeugdhulporganisaties te beoordelen, blijft organisatie specifieke informatie over cliënttevredenheid beschikbaar. 1 kind, 1 gezin, 1 regisseur, 1 cliënttevredenheidsmonitor.

Indicatoren

- Cliënttevredenheidmonitor; Zicht op integrale en organisatie specifieke tevredenheid van kinderen en medewerkers gedurende de gehele periode dat een Gebiedsteam betrokken is bij een kind en gezin. Het wordt, naast dat het voor Jeugdhulporganisaties mogelijk blijft om te sturen op de cliënttevredenheid, voor het Gebiedsteam mogelijk om ook met betrekking tot cliënttevredenheid regie te voeren.

6.3 Participatie van Jeugdhulporganisaties in Gebiedsteams

Illustratie

De inrichting van Gebiedsteams moet voor een belangrijk deel nog plaats vinden. Het profiel van de medewerker van een Gebiedsteam laat zien dat hij/zij over kennis en kunde op een veelheid van gebieden moet beschikken. De praktijk laat zien dat er (nog) niet veel mensen zijn die, bij aanvang van de taak, al over die brede kennis en kunde beschikken. Teams worden samengesteld door mensen met verschillende expertise bij elkaar te brengen. Door individuele expertise beschikbaar te stellen voor het hele team, zullen op termijn teams ontstaan met medewerkers die, ieder voor zich beschikken over kennis en kunde op een veelheid van gebieden.

De huidige situatie

Bij de oprichting van een Gebiedsteam wordt gezocht naar een juiste mix van kennis en ervaring die het mogelijk maakt om kinderen en gezinnen te helpen bij het oplossen van problemen die worden ervaren. Door deskundigen te positioneren in Gebiedsteams moet het mogelijk worden om problematiek vroegtijdig te kunnen herkennen en, desgewenst, snel en goed hulp te kunnen bieden opdat steeds minder kinderen en gezinnen, naast de inzet vanuit een Gebiedsteam, zullen zijn aangewezen op de hulp van Jeugdhulporganisaties. Welke kennis en kunde is binnen een Gebiedsteam nodig? Hoe draag je er zorg voor dat medewerkers van een Gebiedsteam voldoende uitdaging vinden in het werk dat ze doen? Hoe voorkom je dat medewerkers worden overvraagd? Wat is er nodig om veiligheid te kunnen bieden?

De innovatie

Door bij het vormen van een Gebiedsteam mensen te selecteren die beschikken over een brede kennis en kunde en die expert zijn op één gebied, kan door kennisdeling toegegroeid worden naar een situatie waarin Gebiedsteams bestaan uit medewerkers met kennis en kunde op een veelheid van gebieden.

Jeugdhulporganisaties beschikken over medewerkers met brede kennis en kunde die expert zijn op (ten minste) één gebied en kunnen deze medewerkers beschikbaar stellen aan de Gebiedsteams.

Indicatoren

- De expertise binnen een Gebiedsteam sluit aan bij de kennis en kunde behoefte die er, op basis van de wijkscan, nodig is.
- De inzet van een Jeugdhulporganisatie met een specifieke expertise naast de inzet van een Gebiedsteam; Wanneer voldoende expertise beschikbaar is binnen een Gebiedsteam zal de inzet van een Jeugdhulporganisatie met die expertise minder snel en minder vaak nodig zijn.
- Situaties waarin de veiligheid in het geding is; Door de kennis en kunde van medewerkers op het gebied van vroeg signalering worden risico's tijdig en adequaat ingeschat, worden maatregelen tijdig en adequaat genomen en wordt escalatie voorkomen.
- Friciekosten; Door medewerkers van Jeugdhulporganisaties te laten participeren in de Gebiedsteams wordt bijgedragen aan het beperken van frictiekosten van Jeugdhulp aanbieders.

6.4 Kennisdeling en Consultatie

Illustratie

Binnen de (op te richten) Gebiedsteams is bij medewerkers en de aan het team verbonden Gedragswetenschapper kennis en kunde beschikbaar op een veelheid van gebieden. Toch kan het zo zijn dat het team zich geconfronteerd ziet met een vraag of cluster van vragen waarop de teamleden en de Gedragswetenschapper zich onvoldoende expert voelen om eigenstandig tot een passend aanbod van hulp te kunnen komen.

De Huidige situatie

Wanneer een kind of gezin een vraag of probleem heeft waarvoor de specifieke kennis binnen het Gebiedsteam ontbreekt en ook de kennis van de Gedragswetenschapper niet toereikend is, kan contact worden gezocht met een Jeugdhulporganisatie. Hierbij is het mogelijk dat er moet worden gezocht naar wie die juiste persoon is om deze vraag te beantwoorden of dat deze persoon niet beschikbaar is.

Om de kennis en kunde van (individuele) medewerkers van een Gebiedsteam op peil te krijgen, te houden of door te ontwikkelen kan training en coaching worden aangewend. Primair kan hiervoor de Gedragswetenschapper worden ingezet. Wanneer specifieke expertise gewenst is, kan hiervoor een Jeugdhulporganisatie voorzien in die training of coaching.

De innovatie

Door rond ieder team een schil van experts uit verschillende Jeugdhulporganisaties te plaatsen, heeft ieder Gebiedsteam vaste contactpersonen met betrekking tot de verschillende expertgebieden. Deze contactpersoon kan op verzoek van het Gebiedsteam meedenken (aanschuiven) of tijdelijk, samen met de medewerker van het Gebiedsteam vorm geven aan de ondersteuning van het kind en gezin (meedoen).

Door in kaart te brengen welke wensen er regionaal en per Gebiedsteam zijn met betrekking tot basisopleiding, herhalingstrainingen en deskundigheidsbevordering, kan een opleidingsplan worden opgesteld. Op basis van dit plan kunnen afspraken worden gemaakt met Jeugdhulporganisaties met betrekking tot het bieden van trainingen/coachingstrajecten.

Indicatoren

- Consult op verzoek; Het Gebiedsteam heeft vaste contactpersonen bij verschillende Jeugdhulporganisaties die op verzoek van het Gebiedsteam op korte termijn (binnen werkdagen) kunnen 'aanschuiven' of 'meedoen'. Hiermee wordt onnodige inzet door Jeugdhulporganisaties voorkomen.
- Deskundigheid medewerkers Gebiedsteams; Door training en coaching van medewerkers van Gebiedsteams wordt hun deskundigheid vergroot waardoor de inzet vanuit Jeugdhulporganisaties wordt verminderd.

6.5 Ondersteuning en advies

Illustratie

Voor de meeste kinderen, en gezinnen geldt dat wanneer zij zich met een vraag richten tot het Gebiedsteam, de basisvoorziening of de Huis-/Jeugdarts, deze hulp gevonden zal worden in de nabije omgeving van het gezin, al dan niet ondersteund door basisvoorzieningen en het Gebiedsteam. De medewerkers van de Gebiedsteams inventariseren de vragen/problemen die worden ervaren, analyseren deze informatie en komen met het kind, het gezin en overige betrokkenen tot een plan van aanpak. Voor een klein deel van de kinderen, jongeren en gezinnen die zich wenden tot het Gebiedsteam kan het zo zijn dat, naast de inzet van anderen, ook de inzet van uit Jeugdhulporganisaties nodig is. In dat geval moet een indicatiestelling voor onderzoek of een verwijzing door de huisarts worden afgegeven

De Huidige situatie

Voor de (op te starten) Gebiedsteams geldt dat zij op basis van een indicatiebesluit of een verwijzing van de huisarts onderzoek kunnen laten verrichten door een Jeugdhulporganisatie die diagnostisch onderzoek in haar pakket heeft. Veelal is dit onderzoek gekoppeld aan een behandeling die door de Jeugdhulporganisatie wordt geboden (Diagnose Behandel Combinatie). Voordat onderzoek kan worden verricht en een advies beschikbaar is gaat enige tijd voorbij (op zijn snelst duurt dit een aantal weken).

De innovatie

Om op het juiste moment tot de juiste inzet van hulp te komen (matched care) is de inzet van iedereen die betrokken is bij een kind of gezin nodig (kind, gezin, basisvoorziening, Huis-/Jeugdarts, Gebiedsteam). Als ook de inzet van een Jeugdhulporganisatie nodig is, zijn ook zij betrokken in het proces. Dit proces start met het verzamelen en interpreteren van informatie die nodig is om tot een adequate aanpak te komen. In een beperkt aantal gevallen is expertise van uit een Jeugdhulporganisatie nodig om bepaalde vragen, vermoedens of ontwikkelingen te kunnen duiden. In dat geval wordt een expert van een Jeugdhulporganisatie ingevlogen (bij voorkeur de contactpersoon die genoemd is onder 4). Deze kan, in samenspraak met de Gedragswetenschapper die is verbonden aan het Gebiedsteam (beperkt) aanvullend onderzoek verrichten. Op basis van beschikbare informatie en het verrichtte onderzoek vindt vervolgens triage plaats. Bij deze triage wordt de aard en de ernst van de

problematiek geduid en worden het kind, het gezin, de medewerker van het Gebiedsteam en de Gedragswetenschapper die aan het team verbonden is, geadviseerd met betrekking tot de mogelijke vervolgbegeleiding/-behandeling van het kind of het gezin⁵. Deze adviezen zijn in drie categorieën onder te brengen:

- Advies aan het kind en gezin en het Gebiedsteam (en/of de Huis-/Jeugdarts of de basisvoorziening) over hoe zij hun hulp/begeleiding kunnen voortzetten (zonder de inzet van uit een Jeugdhulporganisatie).
- Advies aan het kind en gezin en het Gebiedsteam (en/of de Huis-/Jeugdarts) om aanvullend diagnostisch onderzoek te laten verrichten (al dan niet in combinatie met de inzet van hulp vanuit een Jeugdhulporganisatie).
- Advies aan het kind en gezin en het Gebiedsteam (of de Huis-/Jeugdarts) om hulp vanuit een Jeugdhulporganisatie in te zetten.

Met behulp van het advies kan het Gebiedsgerichte team of de Huis-/Jeugdarts de hulp zonder verdere vertraging inzetten.

Indicatoren

- Advies; Het kind en gezin en het Gebiedsteam (of de Huis-/Jeugdarts of de basisvoorziening) kan snel (binnen werkdagen) beschikken over een deskundig advies op basis waarvan besloten kan worden welke vervolgstappen moeten worden gezet.
- Inzet door Jeugdhulporganisaties: Op basis van het advies kan door het kind, het gezin en het Gebiedsteam snel een gewogen besluit worden genomen met betrekking tot het al dan niet inzetten van hulp door een Jeugdhulporganisatie. Onnodige inzet van de inzet door een Jeugdhulporganisatie wordt voorkomen.

6.6 Eigen Kracht; vertrekpunt voor Specialistische Jeugdhulp

Illustratie

Vanuit de (op te richten) Gebiedsteams wordt het eigen kracht principe al vanaf de aanvang van hulp aangewend. In beeld wordt gebracht wat een gezin zelf kan doen om een probleem op te lossen. Indien gewenst of noodzakelijk wordt gekeken of personen uit de sociale omgeving van een kind of gezin iets kan betekenen bij het oplossen van problemen. Als op enig moment naast de begeleiding vanuit het Gebiedsteam ook hulp van één of meerdere Jeugdhulporganisaties wordt ingezet, worden in het kader van '1 gezin, 1 plan' doelen geformuleerd die door de Jeugdhulporganisaties moeten worden gerealiseerd. Ook met betrekking tot deze doelen wordt door de Jeugdhulporganisaties in samenspraak met de regievoerder (Gebiedsteam) gekeken op welke wijze het sociale netwerk of andere betrokkenen in de omgeving kunnen worden ingezet ten behoeve van het realiseren van de doelen.

De Huidige situatie

Op dit moment wordt de meeste hulp die door Jeugdhulporganisaties wordt ingezet nog geboden zonder dat daarnaast hulp en regie wordt gevoerd door een medewerker van een gebiedsteam. Dit maakt dat er nog geen sociaal netwerk is gemobiliseerd op het moment dat met de inzet vanuit een Jeugdhulporganisatie wordt gestart. De urgentie van de vraag in combinatie met de onbekendheid met het (lokale) sociale netwerk, maakt dat vaak pas aan het einde van een Jeugdhulp interventie wordt gekeken naar de

⁵ Wanneer er sprake is van een beschermingsmaatregel zal ook de (Gezins-)Voogd dit advies ontvangen.

mogelijkheden van een (lokaal) sociaal netwerk. Dit maakt dat hulp door een Jeugdhulporganisatie soms langer duurt dan wanneer deze participatie vanuit het (lokale) sociale netwerk direct beschikbaar was geweest.

De innovatie

Het Gebiedsteam past altijd de eigen kracht principes toe. Ook als een vraag of probleem niet door het eigen gezin kan worden opgelost. Als een gezinsplan wordt opgesteld wordt hierin altijd opgenomen welke rol het (lokale) sociale netwerk kan spelen bij het oplossen van het probleem. Daar waar ook Jeugdhulporganisaties onderdeel uit gaan maken van het gezinsplan wordt opnieuw geïnventariseerd welke rol het (lokale) sociale netwerk kan spelen bij het oplossen van problemen en het voorkomen van problemen in de toekomst. Medewerkers van Jeugdhulporganisaties zijn opgeleid in het toepassen van eigen kracht principes en kunnen desgewenst (aanvullend op de begeleiding vanuit het Gebiedsteam) bijeenkomsten van het gezin en het sociale netwerk begeleiden.

Indicatoren

- Gezinsplannen waarin het sociale netwerk 'partner' is; Daar waar voor de oplossing van het probleem meer dan de inzet vanuit het gezin nodig is, is het sociale netwerk altijd een partner in het Gezinsplan.
- Doorlooptijd inzet van Jeugdhulporganisaties; het reeds beschikbaar hebben van het sociale netwerk als partner in het Gezinsplan bij aanvang van de inzet door een Jeugdhulporganisatie, maakt dat de doorlooptijd van de inzet van een Jeugdhulporganisatie wordt verkort. De beschikbaarheid van het sociale netwerk als partner in het Gezinsplan in de eindfase van inzet door een Jeugdhulporganisatie maakt dat die inzet eerder kan worden gestopt.

6.7 Verschuiving van dwang naar drang

Illustratie

Daar waar kinderen en gezinnen niet open staan voor noodzakelijk geachte hulp, kan deze middels dwang worden opgelegd (bijvoorbeeld door de Kinderrechter te verzoeken een Onder Toezicht Stelling uit te spreken en zogenaamde 'aanwijzingen' af te geven). Slecht verlopende echtscheidingen, verwaarlozing en (dreigende) kindermishandeling als gevolg van bijvoorbeeld een groot tekort aan opvoedingsvaardigheden van de ouders zijn voorbeelden van situaties waarin dwang misschien nog niet nodig is maar er wel iets moet gebeuren. Voordat dwang kan worden toegepast verstrijkt, afhankelijk van de mate waarin de veiligheid van het kind in het geding is, soms veel tijd. Tijd waarin een escalatie van problemen plaats kan vinden en de onveiligheid van het kind toeneemt

De Huidige situatie

In de afgelopen jaren zijn verschillende vormen van Jeugdhulp beschikbaar gekomen waarbij ouders en kinderen, die aangeven geen hulp te wensen maar dit wel nodig hebben, intensief worden gestimuleerd en gemotiveerd om zich open te stellen voor Jeugdhulp. Het tijdig in beeld hebben van de kinderen en gezinnen die zouden kunnen profiteren van dit aanbod vormt een belangrijke succesbepalende factor als het gaat om het voorkomen van een situatie waarin dwang nodig is. Het Gebiedsteam, kan bijdragen aan het tijdig in beeld krijgen van deze kinderen en gezinnen. Ook het werken vanuit 1 gezin, 1 plan en in dit geval ook zeker 1 regie zijn een tweede factor die bijdraagt aan het beperken van situaties waarin dwang nodig is.

De innovatie

Op basis van signalen vanuit een Gebiedsteam kan, naast de hulp door het Gebiedsteam, door Jeugdhulporganisaties hulp met een drang karakter worden ingezet op het moment dat de veiligheid rond het kind in het geding komt en het kind en of de ouders zich (nog) niet openstellen voor noodzakelijk geachte hulp.

Door een nauwe verbinding tussen de expertise op het gebied van kindermishandeling en de integrale werkwijzen van Gecertificeerde Instellingen (Onder Toezicht Stelling, Voogdij en Jeugdreclassering) wordt, daar waar dwang nodig is, zo snel mogelijk, naast de inzet vanuit een Gebiedsteam, ondersteuning ingezet voor het gezin en kan het aantal onderzoeken naar kindermishandeling beperkt worden tot het minimum. Deze integrale gezinsgerichte methodieken omvatten drang en dwang.

Het, in aansluiting op het Veiligheidshuis, ontwikkelen van een 'Beschermingstafel' maakt het mogelijk om vanuit het Gebiedsteam op te schalen naar een situatie waarin ook hulp met een drang karakter kan worden ingezet of in voorkomende gevallen nog verder opgeschaald kan worden naar dwang. Ook afschaling van dwang/drang naar het Gebiedsteam wordt middels de Beschermingstafel mogelijk⁶.

Indicatoren

- Onder Toezicht Stellingen:
 - De inzet van Jeugdhulp aanbod met een drang karakter, naast de inzet door het Gebiedsteam, draagt bij tot een afname van het aantal Onder Toezicht Stellingen en het succesvol zijn van jeugdreclasseringstrajecten.
 - De expertise op het gebied van kindermishandeling en de integrale werkwijze van Gecertificeerde Instellingen leidt tot een beperking van het aantal situaties waarin het Advies en Meldpunt Kindermishandeling onderzoek moet doen naar kindermishandeling en het verkorten van de tijd die nodig is om onderzoek naar kindermishandeling te verrichten.
- Recidive na reclasseringstraject; Door de inzet van Jeugdhulp met een drang karakter naast de inzet door het Gebiedsteam, worden jongeren gemotiveerd en gestimuleerd om hulp te aanvaarden. Hierdoor daalt het percentage jongeren dat na de inzet van een reclasseringstraject recidiveert.

6.8 Integrale aanpak door Jeugdhulporganisaties bij meervoudige en/of complexe problematiek

Illustratie

Met de meeste kinderen in Nederland gaat het goed. Vijftien procent van de Nederlandse kinderen heeft op enig moment in zijn/haar jeugd, Jeugdhulp nodig. Het is de verwachting dat een groot deel van die vijftien procent in de toekomst van zijn/haar problemen afkomt na de inzet door een Gebiedsteam. Een heel klein percentage van die vijftien procent zal naast de inzet vanuit het Gebiedsteam ook hulp van een Jeugdhulp organisatie nodig hebben. Een nog kleiner percentage heeft meervoudige en complexe problematiek: een combinatie van psychiatrische problematiek, ernstige gedragsproblemen, verslavingsproblematiek en/of een verstandelijke beperking. De behandeling van deze groep kinderen vergt, naast de begeleiding door het Gebiedsteam, de inzet vanuit verschillende disciplines die veelal door verschillende Jeugdhulporganisaties wordt geboden.

⁶ Voorbeelden hiervan zijn te vinden in Rotterdam en Midden- en Zuid-Kennemerland

De Huidige situatie

De tot 1 januari 2015 geldende wet en regelgeving, de gescheiden financieringsstromen en de verschillende manieren waarop toegang tot Jeugdhulporganisaties is vormgegeven, maakt dat integrale behandeling van kinderen met meervoudige en complexe problematiek vaak moeizaam kan worden vormgegeven. Kinderen en gezinnen moeten zich wenden tot verschillende Jeugdhulporganisaties, die ieder voor zich, niet in staat zijn een volledig pakket van hulp te bieden. Hierdoor maken kinderen en gezinnen vaak een rondgang langs verschillende organisaties met iedere keer een nieuwe intake, iedere keer weer nieuwe hulpverleners en iedere keer weer andere procedures. Gedurende de tijd dat een gezin van verschillende organisaties hulp ontvangt neemt de problematiek niet af maar neemt zelfs toe waardoor naar steeds ingrijpendere vormen van hulp moet worden gegrepen.

De innovatie

Op het moment dat in het Gebiedsteam de indruk ontstaat dat er met betrekking tot een kind en gezin sprake is van meervoudige en complexe problematiek, wordt onder regie van het Gebiedsteam integrale hulp georganiseerd en geboden door verschillende Jeugdhulporganisaties. Deze Jeugdhulporganisaties worden op basis van de aard en de ernst van de problematiek geselecteerd. De benodigde hulp wordt overeenkomstig 1 gezin, 1 plan, 1 regie vorm gegeven. In het plan wordt vastgelegd voor welke doelen in het plan een Jeugdhulporganisatie verantwoordelijk is, wat hiervoor gedaan gaat worden en op welk moment. De intake wordt integraal vormgegeven, benodigd onderzoek wordt gezamenlijk verricht, informatie die van belang is wordt met elkaar gedeeld en de inzet van hulp wordt op elkaar afgestemd (matched care in plaats van stepped care). Het resultaat van deze aanpak is dat het kind en het gezin, niet tot nauwelijks ervaart dat de hulp door verschillende Jeugdhulp wordt geboden.

Indicatoren

- Doorlooptijd inzet Jeugdhulporganisaties; door de integrale benadering is de duur van de periode dat een kind en gezin, naast de inzet door het Gebiedsteam, is aangewezen op de hulp van Jeugdhulporganisaties korter. De intensiteit van hulp is in deze periode intensiever.
- Doelrealisatie; de doelen die gesteld zijn in het gezinsplan worden in een groter deel van de gevallen gehaald.
- Cliënttevredenheid; de cliënttevredenheid bij integrale trajecten versus trajecten waarin jeugdhulp volgordelijk wordt ingezet is groter.
- Kosten; de kosten van een integraal traject zijn lager dan de kosten van een traject waarin jeugdhulp volgordelijk wordt ingezet.

6.9 Integrale toegang tot Crisis Jeugdhulp⁷

Illustratie

De ene crisis is de andere niet. Voor een crisis waarin psychiatrische problematiek de voornaamste oorzaak is, is andere Crisis Jeugdhulp nodig dan wanneer er sprake is van een crisis rond een kind en gezin waarin een verstandelijke beperking een rol speelt. Ook een crisis waarin het gedrag van een kind en de opvoedingsmogelijkheden van de ouders de voornaamste rol spelen, vraagt om een eigen aanpak. En als laatste maar zeer belangrijke, daar waar de veiligheid in het geding is, is specifieke expertise vereist.

⁷ Onder crisis wordt in deze verstaan: situaties die een ernstige bedreiging vormen voor jeugdigen en waarvoor het noodzakelijk wordt geacht dat er binnen 24 uur wordt ingegrepen.

Het kind en/of gezin maar ook bijvoorbeeld het Gebiedsteam moet in het geval van een crisis niet hoeven na te denken over de vraag: "Tot welke crisisdienst moet ik mij richten?"

De Huidige situatie

Met betrekking tot de psychiatrie, de zorg voor licht verstandelijk beperkten en de jeugd en opvoedhulp is goed functionerende Crisishulp beschikbaar. Ook Bureau Jeugdzorg beschikt over een goede crisisdienst. Alle vormen van Crisishulp zijn echter op verschillende telefoonnummers bereikbaar. Het kan zo zijn dat een kind of gezin of bijvoorbeeld een Gebiedsteam zich richt tot een vorm van Crisishulp die niet aansluit bij de crisis die het kind en gezin op dat moment ervaart

De innovatie

De verschillende Crisishulp vormen zijn bereikbaar via 1 telefoonnummer dat 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar is. De medewerker die de telefoon opneemt beoordeelt de crisis en draagt er zorg voor dat het kind en gezin direct in contact wordt gesteld met de vorm van Crisishulp die het meest nauw aansluit bij de crisis van het kind en gezin.

De verschillende vormen van Crisishulp blijven direct bereikbaar voor kinderen en gezinnen die al een vorm van Jeugdhulp ontvangen (een kind dat Jeugdhulp ontvangt van een organisatie met psychiatrie als expertise, wendt zich direct tot de psychiatrische crisishulp).

Indicatoren

- Bereikbaarheid Crisishulp; Het kind, het gezin en, onder andere, het Gebiedsteam heeft via 1 telefoonnummer, 24 uur per dag, 7 dagen per week directe toegang tot de meest passende vorm van Crisishulp.

6.10 Jeugdhulp op maat; Integrale behandeling (als het moet)

Illustratie

Jeugdhulporganisaties beschikken gezamenlijk over een breed spectrum aan hulpvormen. Voor een deel van deze hulpvormen geldt dat zij kan worden ingezet voor een te vergelijken doelgroep en dat ook de werkwijze in belangrijke mate overeenkomt. Een kind en/of gezin kan alleen gebruik maken van de hulpvormen die onderdeel uitmaken van het aanbod van de Jeugdhulp organisatie van wie het kind en/of gezin hulp ontvangt.

De Huidige situatie

Voor jeugdhulpvormen die bedoeld zijn voor een te vergelijken doelgroep en die een zelfde werkwijze hebben, maar worden aangeboden door verschillende Jeugdhulporganisaties kan gelden dat dit gevolgen kan hebben voor de efficiëntie. Zo kan een kind moeten wachten op het kunnen volgen van een training tot er voldoende aanmeldingen zijn. Bij een andere Jeugdhulporganisatie geldt op dat moment dezelfde situatie.

Jeugdhulporganisaties zijn niet altijd op de hoogte van het aanbod van andere Jeugdhulporganisaties. Hierdoor kan het voorkomen dat een kind en/of gezin niet de best bij hem/haar aansluitende vorm van jeugdhulp krijgt aangeboden.

De innovatie

De Jeugdhulporganisaties leggen hun zorgvormen aanbod naast elkaar. Daar waar er sprake is van een (grote) overlap zonder duidelijk (specialistisch) verschil wordt onderzocht of het aanbod 'in elkaar geschoven' kan worden.

Wanneer voor eenzelfde probleem/vraag verschillend aanbod bestaat, wordt onderzocht of aantoonbaar te maken valt, dat het ene aanbod effectiever is dan het andere en/of een breder aanbod bijdraagt aan een keuzevrijheid van het kind en/of het gezin. Indien dit het geval is wordt een keuze gemaakt. Er wordt, daar waar mogelijk, gewerkt met interventies:

- Die zijn opgenomen in de databestanden Effectieve Jeugd Interventies van het Nederlands Jeugd Instituut,
- Die erkend zijn door het Landelijk Kenniscentrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie
- Die zijn opgenomen in de databestanden van het Kennisnet LVB Jeugd
- Die in lijn zijn met landelijke en/of internationale richtlijnen
- Waarvan op andere manieren is vastgesteld dat zij bewezen effectief zijn.

Jeugdhulporganisaties dragen er zorg voor dat het aanbod zo lokaal als mogelijk beschikbaar is binnen een regio. De lokale/regionale capaciteitsbehoefte vormt hierbij een belangrijke factor. In voorkomende gevallen zal op basis van die capaciteitsbehoefte gekozen worden voor boven regionale beschikbaarheid.

In lijn met de 'Integrale aanpak door Jeugdhulporganisaties bij meervoudige en/of complexe problematiek', maken Jeugdhulporganisaties in samenspraak met en onder regie van een Gebiedsteam, afspraken over integrale behandeling als dit wenselijk is. Het principe '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' is hierbij leidend.

Indicatoren

- Keuzevrijheid; indien meerdere Jeugdhulporganisaties een te vergelijken zorgvorm aanbieden voor een te vergelijken probleem of vraag, kan een kind, gezin en bijvoorbeeld een Gebiedsteam zelf kiezen van wie hij/zij de zorgvorm wil afnemen.
- Kwaliteit: Daar waar mogelijk is het aanbod van zorgvormen bewezen effectief
- Beschikbaarheid: Het is voor kinderen, gezinnen en bijvoorbeeld Gebiedsteams inzichtelijk waar en wanneer de verschillende zorgvormen beschikbaar zijn en wie deze zorgvorm dan levert.

6.11 Jeugdhulp, Onderwijs en Arbeidstoeleiding

Illustratie

Ondanks de inspanning die er vanuit het (passend) onderwijs (al dan niet aangevuld met Jeugdhulp) wordt gedaan, zijn er jongeren die zonder een startkwalificatie van school af gaan. Voor jongeren die daarnaast (ernstige gedrags-) problemen en/of een (verstandelijke) beperking hebben geldt dat hun kans op maatschappelijke participatie klein is.

De Huidige situatie

Er is de afgelopen jaren veel kennis en ervaring opgedaan met arbeidstoeleiding voor voortijdig schoolverlaters. Ook is er steeds meer kennis en ervaring in het werken met jongeren met ernstige gedragsproblemen (al dan niet in combinatie met een verstandelijke beperking). De combinatie van beiden is echter beperkt beschikbaar.

De innovatie

Door de Jeugdhulp kennis en ervaring te combineren met kennis en kunde op het gebied van arbeidstoeleiding kunnen ook deze jongeren middels intensieve begeleiding worden geleid naar werk of een zinvolle dagbesteding (al dan niet in combinatie met onderwijs).

Indicatoren

- Instroom WAJong; Door de inzet van Jeugdhulp & Arbeidstoeleiding neemt het percentage jongeren dat niet maatschappelijk kan participeren af.

6.12 Van Intramurale Jeugdhulp naar Semi Intramurale en Ambulante Jeugdhulp

Illustratie

De afgelopen jaren is mede als gevolg van ambulantisering van de Jeugdhulp het aantal kinderen dat gebruik moet maken van (semi) intramurale Jeugdhulp sterk gedaald. Toch blijft (semi) intramurale Jeugdhulp nodig. Voor een deel van de kinderen dat gebruik maakt van intramurale Jeugdhulp geldt dat, als zij eenmaal in een instelling zitten, het lang duurt voordat zij daar weg gaan. (soms zelfs pas op het moment dat zij de leeftijd van 18 jaar bereiken)

De Huidige situatie

Het lijkt vanzelfsprekend dat wanneer een kind niet langer thuis kan wonen en dat ook pleegzorg of plaatsing in een gezinshuis niet tot de mogelijkheden behoort, een kind is aangewezen op 7 maal 24uurs verblijf in een instelling. Dit gebeurt ook wanneer het met een kind op school eigenlijk goed gaat en het ook best nog een flink aantal momenten goed gaat in de thuissituatie.

Met iedere dag dat een kind in een instelling verblijft waarin niet gewerkt wordt aan een terugkeer naar huis, lijkt de kans op terugkeer naar huis af te nemen.

Lang niet altijd is onderzocht of, wanneer een kind niet meer thuis kan wonen, het netwerk rond het gezin mogelijkheden heeft om het kind op te vangen (eventueel met zeer intensieve begeleiding).

Lang niet altijd is onderzocht of, wanneer een kind uit reguliere kinderopvang of basisonderwijs dreigt te vallen, een plaatsing in een daghulpvoorziening kan worden voorkomen door intensieve begeleiding in de kinderopvang of op de basisschool in te zetten.

De innovatie

De Jeugdhulporganisaties komen tot een verdere ambulantisering van het totale intramurale en semi-intramurale aanbod. Een aantal voorbeelden ter illustratie:

- Bij het verzoek om Intramurale Jeugdhulp wordt eerst gekeken of kan worden volstaan met een intensief (integraal) ambulant aanbod.
- Bij het verzoek om Intramurale Jeugdhulp wordt eerst gekeken of niet kan worden volstaan met een deeltijd aanbod, aangevuld met ambulante ondersteuning voor de momenten dat een cliënt thuis verblijft.
- Bij het verzoek om Intramurale Jeugdhulp wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden van bijvoorbeeld pleegzorg aangevuld met ambulante Jeugdhulp.
- Bij het verzoek om Semi Intramurale Jeugdhulp (daghulp) wordt eerst gekeken of niet kan worden volstaan met (intensieve) ambulante ondersteuning in de reguliere situatie (b.v. onderwijs of kinderopvang).

Indicatoren

- Capaciteitsbehoefte (semi)intramurale Jeugdhulp; Als gevolg van de komst van de Gebiedsteams en de focus op ambulantisering van de Jeugdhulp, zal de capaciteitsbehoefte voor (semi) intramurale Jeugdhulp afnemen. Dit zal in belangrijke mate worden bereikt doordat kinderen minder dagen per week gebruik maken van voorzieningen en dat ook de doorlooptijd zal teruglopen.

6.13 Prestatie-Indicatoren

Illustratie

Jeugdhulporganisaties leveren ten behoeve van eisen die gesteld zijn vanuit verschillende kwaliteitskaders andere management informatie aan. Daarnaast worden verschillende instrumenten gebruikt om zaken te meten.

De Huidige situatie

Management informatie van Jeugdhulporganisaties is op dit moment niet met elkaar te vergelijken.

De innovatie

Regio gemeenten (en liever nog alle regio's) stellen een (minimale) basisset van Prestatie-Indicatoren (PI's)⁸ vast. Op basis van deze set worden de PI's, zoals deze binnen de verschillende Jeugdhulporganisaties worden gehanteerd, aangepast. Organisatie specifieke indicatoren kunnen aan deze basisset worden toegevoegd. De Jeugdhulporganisaties komen tot een gezamenlijk besluit als het gaat om de instrumenten die voor het toetsen worden ingezet.

Hierdoor kunnen:

- Jeugdhulporganisaties (voor een deel) sturen op dezelfde doelen
- Gemeenten resultaten van verschillende Jeugdhulporganisaties objectief met elkaar vergelijken.
- Gemeenten de resultaten die behaald zijn binnen hun gemeente vergelijken met andere gemeenten binnen en buiten hun eigen regio. Mede op basis hiervan kunnen gewogen keuzes worden gemaakt m.b.t. de contractering van Jeugdhulporganisaties.
- We gezamenlijk bijdragen aan het beperken van de bureaucratie.

Indicatoren

- De minimale basisset van Prestatie Indicatoren

6.14 Integraal Kenniscentrum

Illustratie

Alle Jeugdhulporganisaties beschikken op dit moment over een afdeling die zich bezig houdt met kwaliteit, onderzoek, opleiding en ontwikkeling. Als gevolg van bezuiniging is de kans groot dat op deze afdelingen flink zal moeten worden bezuinigd. Deze afdelingen zijn immers ondersteunend, leveren geen directe bijdrage aan de primaire processen en leveren dus in concrete zin ook geen geld op

⁸ Voor het vaststellen van deze basis set kan gebruik worden gemaakt van het rapport 'Uniforme prestatie-indicatoren voor inkoop van Jeugdhulp door gemeenten na de transitie' dat in opdracht van de Directie Jeugd van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is opgesteld door Hans Roerink (augustus 2013)

De Huidige situatie

Het overeind houden van verschillende afdelingen die in belangrijke mate hetzelfde werk verrichten zal ten tijde van grote bezuinigingen grote moeite kosten zo niet onmogelijk zijn.

De innovatie

In een op te richten (boven) regionaal en integraal kenniscentrum kunnen Jeugdhulporganisaties in gezamenlijkheid bijvoorbeeld onderzoek verrichten naar de effectiviteit van de geboden Jeugdhulp. Vanuit het Integrale Kenniscentrum kan innovatie van het aanbod plaatsvinden, maar zeker ook ontwikkeling van aanbod dat 'erger kan voorkomen' (preventie) plaats vinden. Ook training en opleiding van medewerkers en kwaliteitstoetsing kan vanuit een integraal Kenniscentrum worden ontwikkeld en geboden.

Door gemeentelijke/(boven) regionale databestanden (wijkscans en dergelijke) te koppelen aan de managementsystemen van de Jeugdhulporganisaties ontstaat een grote bron van informatie, die gebruikt kan worden bij onderzoek en ontwikkeling van (nieuwe) interventies/preventieve programma's.

Dit Integraal Kenniscentrum zal nauw samenwerken met landelijke kenniscentra om zoveel mogelijk te profiteren van ontwikkelingen elders. Op deze wijze wordt voorkomen dat onnodig 'het wiel opnieuw wordt uitgevonden'.

Indicatoren

- Beperking overhead; door taken op het gebied van onderzoek, ontwikkeling, kwaliteit en opleiding in één kenniscentrum wordt efficiënter en effectiever met middelen omgegaan.

6.15 Digitalisering

Illustratie

Binnen de Jeugdhulp in de regio Kop van Noord-Holland maakt iedere Jeugdhulp organisatie gebruik van een ander digitaal systeem.

De Huidige situatie

Het genereren van management informatie, de wijze waarop registratie plaats vindt en de manier waarop digitale hulpmiddelen worden ingezet ten behoeve van het kind en het gezin verschilt per Jeugdhulp organisatie. Digitale afstemming en samenwerking zijn op dit moment dan ook niet mogelijk. Ook het op een eenduidige wijze aanleveren van informatie aan gemeenten behoort op dit moment nog niet tot de mogelijkheden.

De innovatie

Zo ongeveer iedereen die betrokken is bij de ontwikkelingen in het sociale domein ziet grote mogelijkheden als het gaat om de inzet van digitale hulpmiddelen. Ook verwacht iedereen een grote toename van de efficiëntie en een toename van de cliënttevredenheid op het moment dat digitale systemen op elkaar zijn aangesloten en afgestemd. In de praktijk moet er echter nog heel erg veel gebeuren, voordat die digitale systemen voldoen aan de verwachtingen die wij hebben. Er wordt op landelijke schaal gesproken en gedacht over dit probleem. De vraag is echter of wij in de tussentijd geen zaken kunnen oppakken. Hierbij kan gedacht worden aan het ontwikkelen van een applicatie voor cliënten die aansluit bij zowel gemeentelijke systemen als ook op de systemen die worden gebruikt door Jeugdhulporganisaties. Deze applicatie zou om te beginnen het

'Gezinsplan' moeten bevatten. Daarnaast zou middels de applicatie de digitale communicatie tussen de cliënt en betrokkenen kunnen worden vormgegeven. Naast de applicatie zien de Jeugdhulporganisaties ook nog uitbreidingsmogelijkheden voor Internetbehandeling en Telezorg.

Indicatoren

- Cliënttevredenheid; de uitbreiding van digitale mogelijkheden en het beschikbaar hebben van één cliëntenportal waarop alle Jeugdhulporganisaties en de Gebiedsteams kunnen aansluiten zal een grote invloed hebben op de cliënttevredenheid.
- Medewerkerstevredenheid; de uitbreiding van digitale mogelijkheden en het beschikbaar hebben van één cliëntenportal waarop alle Jeugdhulporganisaties en de Gebiedsteams kunnen aansluiten zal een grote invloed hebben op de medewerkerstevredenheid van zowel medewerkers van de Gebiedsteams als de medewerkers van de Jeugdhulporganisaties.
- Tijdig en eenduidig aanleveren van management informatie